

LBRIS

We know
books

Credit foto copertă: © Jorm Sangsorn/Shutterstock.com

© 2023 by Editura Lebăda Neagră

Accastă carte este protejată de legile copyrightului. Reproducerea, multiplicarea, punerea la dispoziția publică, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea deținătorului copyrightului constituie încălcări legislative cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc în conformitate cu legile în vigoare.

www.blackswanpublishing.ro

Editura Lebăda Neagră
Iași, Str. Plopii fără Soț, nr. 45, 700273

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

STEPAN, ADRIAN PETRU

Poveste dintr-o sticlă de parfum: roman / Adrian Petru Stepan. - Iași:
Lebăda Neagră, 2023

ISBN 978-606-9623-72-5

821.135.1

ADRIAN PETRU STEPAN

POVESTE
DINTR-O
STICLĂ DE
PARFUM

R O M A N

Lebăda Neagră

Iași, 2023

Cuprins

<i>Amintește-mi ziua și anul...</i>	5
Buna	19
<i>Și ce ar folosi unui om să câștige...</i>	41
Belle...	60
<i>Dacă citești doar cărțile pe care le citesc ceilalți...</i>	66
Gal	83
Tata	93
<i>Dacă vă veți construi bisericile pe munți și pe dealuri...</i>	104
Mama	119
Dumnezeu	129
<i>Ne jucăm de-a eroii pentru că suntem lași...</i>	140
Comoara	156
<i>Într-o grădină plină de îngeri...</i>	169
Dragostea	175
<i>Nimic nu poate modela mai bine sufletul unui bărbat...</i>	181
Când amintirile se întrupează	186

*Rappelle-moi le jour et l'année
Rappelle-moi le temps qu'il faisait
Et si j'ai oublié,
Tu peux me secouer.¹*

Zaz

Înserarea aduce ora cea mai frumoasă a zilei și nu îmi amintesc să fi fost vreodată într-un loc în care acest răstimp să nu mă fi făcut mai atent la oameni, peisaje și amintiri. Totuși, acum, când am oprit mașina pe faleza așezată deasupra valurilor, mi-am dat seama că niciunde nu e mai seducător soarele la crepuscul decât pe malurile Mediteranei. Aș fi rămas acolo măcar un sfert de ceas, sprijinit de mașină, privind valurile de pe coasta apuseană a Siciliei și cerul colorat în albastru și roșu, dacă Nasser, omul de încredere al emirului, nu ar fi venit la mine cu mâna întinsă și zâmbetul său larg:

— Vă așteaptă, domnule, îmi spuse. A pregătit pentru dumneavoastră un vin rar și se încălzește prea tare dacă nu vă grăbiți puțin, glumi subtil pe seama

1. *Amintește-mi ziua și anul,/ Amintește-mi timpul ce s-a dus! Și dacă l-am uitat,/ Zguduie-mi sufletul.*

pasiunii deloc musulmane a șefului său pentru licoarea păcătoșilor.

Bătrânul emir avea două vile în Italia: cea în care ajungea vara era ascunsă printre lămâii, măslinii și stâncile din Monterosso, unul dintre orașele celebrei Cinque Terre, iar cea de-a doua, destinată mai ales vizitelor din iarnă și primăvară, aici, nu departe de Palermo. Amândouă erau capodopere ale Renașterii italiene, lăsate în paragină până ce le cumpărase și le dăduse o nouă strălucire grație imensei sale averi, obținută din petrol și investiții imobiliare, dar și pasiunii pentru artă, iar pentru el arhitectura era una dintre cele mai frumoase manifestări ale geniului creativ.

Cele două gărzi de corp care păzeau poarta principală a proprietății m-au salutat și zâmbind fiindcă în preajma lui nu avea rost să afișeze seriozitatea tipică meseriei lor. Avea doar câțiva oameni în echipa care îi asigura securitatea, nu îi plăcea să arate ca un paranoic, deși mulți dintre fanaticii fundamentalști juraseră să îl ucidă pentru libertatea pe care o impusese în mica sa țară. Totuși, erau dintre cei mai buni luptători și, de multe ori, în privat, glumea spunând că mica lui gardă de corp putea înfrânge ușor un batalion *daesh*¹.

Cunoșteam bine reședința siciliană, așa că am trecut în grabă prin încăperile aparent modeste, simplu

1. Denumirea peiorativă dată în lumea musulmană Statului Islamic.

mobilate, dar garnisite de capodopere ale artei italiene care o făceau pentru cei cu adevărat cunoscători un adevărat muzeu.

Terasa vilei, complet albă, de la marmură până la pernele fotoliilor, era și ea acum roșiatică de la ultimele raze de soare. Venind din penumbra locuinței, a trebuit să strâng ușor ochii pentru a mă obișnui cu lumina de afară.

— În sfârșit ai ajuns, prieten drag! exclamă el, îmbrățișându-mă. Ai o negociere grea zilele astea, faci bătrânii și vinul italian să aștepte.

Ar fi fost o impolitețe din partea mea să întârzii la o întâlnire cu o persoană atât de respectată și curtenitoare ca Zayed. Chiar pusesem capăt discuțiilor acelei zile mai repede decât aș fi vrut tocmai pentru că mă anunțase de sosirea lui aici.

Bătrânul trăia așa cum fusese învățat încă din copilărie, când nu se trezea sub un tavan decorat cu fresce, ci într-o cămăruță albă și săracă dintr-un orașel de la marginea deșertului. Era în picioare la cinci dimineața și tot la cinci ale după-amiezii se încheia partea din zi dedicată muncii. Când termina, mânca puțin și pe urmă își dedica timpul contemplației, lecturii și discuțiilor. Doar după ce trecuse de patruzeci de ani și devenise emir, descoperise plăcerea vinului roșu pe care îl consuma, oricum, cu măsură și nimeni nu putea spune că îl surprinsese vreodată

cu vorba sau mersul împleticit, nici măcar bodyguarzii săi. Detractorilor care îl acuzau că un musulman nu are voie să se atingă de alcool le amintea perioada de aur a Bagdadului lui Hārūn al-Rashīd, când ochii languroși ai femeilor cu fețele și trupurile descoperite, cupele pline de Shiraz și discuțiile filosofice duseseră faima civilizației arabe în toată lumea.

Zayed luă de pe masă sticla de vin și un tirbușon ce avea drept mânăre doi heruvimi. Nu avea pe nimeni care să îl servească; un asemenea ajutor i se părea o aroganță și cea mai ușoară cale spre a deveni un neputincios. Turnă imediat în cele două pahare de pe masă și admiră cu pasiune buchetul licorii.

— Când eram copil și familia mea săracă, la fel ca toți din poporul meu, priveam soarele cum se ascunde în nisipul deșertului. Norocul meu a fost că ai mei aveau mintea deschisă și mă dăduseră la școală. Pe atunci nu știam decât arabă, dar unul dintre dascălii noștri, un italian care ne vorbea perfect limba și ajunsese acolo nu se știe cum, ne-a povestit despre aventurile imaginate de Emilio Salgari, cu piraiți și războinici ai mărilor. Ne arătase o carte cu un bărbat aprig ținând în mână o sabie imensă pe puntea unei corăbii care plutea pe o apă incredibil de albastră. Iar eu stăteam serile acolo, la marginea deșertului, și îmi imaginam că nisipul acela nu era cărămiziu, ci se transforma într-o apă prea-albastră, iar atunci

se porneau în mintea mea aventuri incredibile alături de băieții de la școală. Cuceream cetăți și prințese cu ochii de aceeași culoare ca marea. Această ultimă parte pare destul de păcătoasă, numai că băieții, oriunde pe pământul ăsta și orice ar fi învățați în moschei sau biserici, nu vor putea să lupte pentru Dumnezeu, țară sau familie dacă nu le-ar zâmbi Allah prin ochii unor fete drăgăstoase și minunate.

— Numai pentru vorbele astea și ți-ai putea atrage o fatwā, o condamnare la moarte care să te așeze lângă Rushdie, i-am răspuns râzând și delectându-mă cu vinul sticlei de-abia desfăcute și a cărui aromă aducea a cafea și fructe de pădure.

— Toți cei care știu să scrie condamnări la moarte au în sufletul lor frustrarea de a nu fi cunoscut frumusețea vieții și a lui Dumnezeu, îmi răspunse privind în zare și amintindu-mi de buna, bunica mea din partea mamei, cu care povesteam și eu în serile adolescenței, pe un balcon din Iosefin, cartierul nemțesc al Timișoarei, de unde se vedea râul care străbătea orașul devenit brusc misterios sub soarele crepusculului.

Zayed împlinise în ianuarie optzeci de ani, eveniment restrâns la care chemase laolaltă întreaga familie și câțiva prieteni apropiați, printre care mă numărașem și eu. Însă cine nu îi știa vârsta ar fi fost surprins de acest număr mare al deceniilor trăite, fiindcă emirul arăta mai mult ca un bărbat care se apropia

de vârsta pensionării. Deși își petrecuse mare parte din viață sub soarele Golfului Persic, părea mai degrabă un italian bogat, care a trăit mereu acel *dolce farniente* și la brațul căruia te așteptai să vezi o tânără subțirică. Numai că, în afară de câteva pasiuni, cum ar fi vinul roșu, arta și vilele elegante, traiul său era unul mai degrabă spartan. Dacă în public îmbrăca, de cele mai multe ori, veșmintele tradiționale ale tribului său, în privat iubea moda italiană și, de obicei, își întâmpina prietenii în cămăși europene albe sau azurii.

Era unul dintre cei mai respectați lideri ai Orientului Mijlociu, chiar dacă atât suniții, cât și šiitiții, îl acuzau de a fi încălcat învățăturile Profetului și îl amenințaseră cu moartea în mai multe rânduri. Scăpase din trei atentate: prima dată îl informaseră Serviciile secrete americane despre ce i se pregătea; a doua oară – iranianii din forțele Quds preîntâmpinaseră uciderea sa, iar în urmă cu cinci ani – saudiții și israelienii aveau meritul de a colabora pentru a-i salva viața. Mai rar ca un prinț sunnit al deșertului să aibă prieteni cu interese atât de diferite în regiune, unde de moartea unui lider profita cel puțin una dintre aceste puteri. De fiecare dată, Zayed se arătase recunoscător salvatorilor, deși îmi spusese că nu își făcuse vreodată probleme că ar fi fost ucis în vreunul dintre aceste atentate fiindcă cei care se ocupau de protecția sa le-ar fi dejucat oricum atunci când ar fi fost puse în

practică. Însă, dincolo de afabilitatea, obsesia lui de a media și a combate crimele și conflictele din regiune, de fiecare dată cei care organizaseră atentatele împotriva sa au sfârșit uciși în luna următoare în feluri care să atragă atenția opiniei publice și groaza adversarilor săi.

— Astăzi ești mai contemplativ decât un bătrân de la marginea deșertului, îmi spuse, luând iarăși o înghițitură modestă din vinul pe care îl plimbă prin gură cu pasiune adevărată.

— Astăzi am avut o zi foarte proastă. M-am grăbit să convoc aceste negocieri care ar fi trebuit să pună capăt conflictului și care, dacă nu își vor atinge scopul, vor turna mai mult gaz pe foc și vor face mai multe victime. Iar după discuțiile de azi, e aproape o certitudine că vor eșua.

Bătrânul mă privi, surâzând binedispus:

— Deci ai făcut bine când mi-ai cerut să îți dau o mână de ajutor...

— A fost o rugăminte, șeicule.

— Prietenii între ei nu trebuie să își facă probleme când folosesc vorbele. Ești un diplomat de veche modă europeană, prea curtenitor să folosești sensul corect al cuvintelor. Era firesc să *ceri*, fiindcă de-abia așteptam să îți întorc serviciul.

— Cred că ar fi trebuit să te ascult și să aștept auspicii mai bune pentru negocierile de pace.

— Câteodată e bine să aștepți, alteori așteptarea poate aduce mai multă suferință. Tu ai ales să te grăbești pentru a-i pune capăt. Un gest nobil. Acum trebuie să vedem care e voia Domnului.

Am râs amândoi fiindcă, în ciuda predestinării, atât de dragă oamenilor deșertului, el nu credea deloc în destinul implacabil al omului pe pământ, ci în puterea fiecăruia de a-și croi drumul. Își bătea joc de discursurile fundamentaliştilor care vorbeau de Jihad sub forma luptei împotriva necredincioșilor și spunea, la fel ca sufiții, că Jihadul adevărat este cel împotriva propriilor păcate, și numai când omul își va înfrânge firea, se va elibera de sub blestemul destinului și se va putea bucura de binecuvântarea lui Dumnezeu.

— Am înțeles că sirienii sunt cei care îți fac cele mai mari probleme. Sunt niște negociatori proști fiindcă, deși vor să termine cât mai repede războiul, își imaginează că trebuie să ceară cât mai mult pentru a obține niște firimituri. Tânărul Assad este departe de iscusința tatălui și mulți dintre oamenii acestuia nu mai sunt lângă el să îl consilieze înțelept.

Vorbele sale mă surprinseseră. Din informațiile mele, aveau așteptări cu adevărat mai mari decât cele care le puteau fi satisfăcute.

Ca mai toate războaiele de aici, din regiunea asta cuprinsă între Mediterana și India, luptele dintre

Hezbollah-ul libanez, Israel și Siria izbucniseră pe neașteptate, fără un motiv clar și fără pregătiri prealabile, care să le fi vestit, iar implicarea Turciei complcase serios lucrurile. Deși ONU își pierduse prestigiul de odinioară, noul secretar general al organizației decisese, la fel de repede precum începuseră încăierările, să își redobândească importanța și să medieze conflictul. Mă numiseră trimis special al secretarului general al Națiunilor Unite pentru această misiune. Iar eu mi-am luat rolul în serios și m-am grăbit, la rândul-mi.

Avusesem totuși motive bune să nu aștept. Cu toate acestea, unul dintre ele nu avea de-a face nici cu părțile beligerante și nici cu principii morale frumoase: primisem un telefon de la o persoană care îmi fusese cândva cea mai dragă din lumea asta, pe care nu o mai văzusem de o sumedenie de ani și care, în câteva cuvinte rostite în șoaptă, fără să mai aștepte vreun răspuns de la mine, îmi ceruse să intervin imediat. Repetase „imediat” înainte de a închide.

— Te bazezi prea mult pe ceea ce îți transmit americanii, reveni el după o scurtă pauză în discuție. CIA a devenit o organizație de birocrați în care creierile adevărate sunt trase pe linie moartă de cei cărora le plac procedurile. Ia de bun ceea ce îți spun. Turcii sunt adevărata problemă. Și ministrul acela israelian care vorbește puțin și analizează prea mult.

— Evreul acela mi se pare cel mai inteligent și mai imposibil de citit. E destul de tânăr pentru calitățile pe care le dovedește.

Zayed mă privi lung și surâse iarăși:

— Îl admiri, așa-i?

— Sincer, da. Am impresia că mă văd pe mine când eram mai tânăr.

— Mare greșeală asemenea sentiment pentru un negociator.

— De acord. Uneori sunt prea sentimental. Mai ales după ce am trecut de cincizeci de ani, am constatat că mi se întâmplă tot mai des asta. Doar că, până la urmă, reușesc să raționez fără să țin seama de sentimente.

Emirul se ridică de pe scaun și se îndreptă spre marginea terasei. L-am urmat fiindcă mi-am dat seama că voia să se bucure de imaginea soarelui dispărând complet în mare, iar un pin trufaș ne obtura acea vedere sublimă la masa unde stăteam.

— Dragă prietene, aceleași sentimentalisme au început să își facă loc și în raționamentele mele după ce am trecut de al cincilea deceniu de viață. Știu ce spun cărțile și regulile negocierilor. Dar acum, după trei decenii de la acel moment, îmi dau seama că cele mai bune decizii le-am luat după ce am lăsat inima să îmi vorbească.

După o zi atât de grea, contemplarea ultimelor raze de soare mi se părea o binecuvântare. Poate că fărâme din ADN-ul meu veneau de la strămoși din Orient, locuri care au dat naștere firilor contemplative și prorocilor.

— Ți-am spus că această conferință e o *misiune imposibilă*, cum vă place vouă, occidentalilor, să spuneți, continuă el după ce soarele dispăru cu totul. Așa că mi-am făcut bine temele până am ajuns aici. Cu înțelepciune și cu voia Creatorului, va veni pacea. Cu turcii mă descurc eu. Cu sirienii, victoria ta va fi ușoară. Mai rămân evreii, cu ei trebuie să luptăm. Ce știi de ministrul pe care l-au delegat ei și pe care îl admiri?

— Am un raport primit de la americani și unul de la libanezi. Nimic ieșit din comun. A urmat calea tipică pentru orice lider de la ei. Fiul unui general Tzahal, un tip serios, care nu s-a folosit de relațiile tatălui pentru a promova în carieră. Ba chiar îi este superior în multe privințe părintelui său, mai ales în probleme politice. Are o soție jurnalistă cunoscută și doi copii. Aproape plictisitor.

Ne-am trântit înapoi în scaunele confortabile și, de data aceasta, am turnat eu vin în pahare.

— Sper că mai mănânci la ora asta, îmi spuse râzând. Vom avea o seară lungă și mi-am permis să cer să ne aducă după apus un humus și tabbouleh.